

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Umutsuzluk Düzeyi ve Gelecek Kaygısı Üzerine Etkisi*

Rümeysa Koçeroğlu^a Bahadır Karaduman^b Berkin DURMUŞ^c Çisem Ünlü^d

Geliş Tarihi: 07 Şubat 2024 Kabul Tarihi: 07 Mart 2024 Yayın Tarihi: 30 Haziran 2024

Özet

Gelecek kaygısı ve umutsuzluk günümüzde özellikle üniversite öğrencilerinin en fazla yaşadığı duygulardandır. İşsizlik oranlarının her geçen gün artması sonucu gençleri her geçen gün umutsuzluk içindedirler. Bu bağlamda üniversite gençliği kendilerine hedef koymada ve özellikle mezun durumuna yaklaşan öğrencilerin kaygı düzeyleri artmaktadır. Çalışmanın amacı, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin akademik başarılarının umutsuzluk düzeyi ve gelecek kaygısı üzerine etkisini ortaya koymaktır. Çalışmanın verilerin toplanması gönüllülük esasıyla anket tekniği kullanılmıştır. Çalışmada veriler demografik bilgilerin yer aldığı bir anket formu, Üniversite Öğrencilerinde Gelecek Kaygısı ve Beck Umutsuzluk Ölçeği kullanılmıştır. Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesine kayıtlı olan 382 son sınıf öğrencileri çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Örneklem ise anketi yanıtlayan 243 öğrencidir. Yapılan analizler neticesinde bölüm değişkeninde umutsuzluk ölçeği alt boyutlarından Motivasyon Kaybı alt boyutunda anlamlı fark ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Çoklu karşılaştırmaya bakıldığında spor yöneticiliği bölümü ile rekreasyon bölümü arasında anlamlı fark bulunmuştur. Yaş ile alt boyutların korelasyonu incelendiğinde yaş ile Umutsuzluk ve Gelecek Kaygısı ölçeği alt boyutlarında ilişki ortaya çıkmamıştır ($p>0,05$). Sonuç olarak, bu çalışma spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin akademik başarılarının umutsuzluk düzeyi ve gelecek kaygısı üzerindeki etkisini ortaya koymuştur. Çalışma sonucu, özellikle ülkemizde yaşanan iş bulma sürecinin zorluğu ve ekonomik zorluklar nedeniyle üniversite öğrencileri gelecekle ilgili kaygı duyduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Kaygı, Umutsuzluk, Üniversite Öğrencileri.

The Impact of Academic Achievements of Sports Sciences Faculty Students on Levels of Hopelessness and Future Anxiety *

^a *rumeysakcrglu@icloud.com, Hitit University, Faculty Of Sports Science,
ORCID; 0000-0003-0212-2872*

^b *bahadirkaraduman421@gmail.com, Hitit University, Faculty Of Sports Science,
ORCID; 0009-0009-1342-0008*

^c *arge051966@gmail.com, Hitit University, Faculty Of Sports Science,
ORCID; 0009-0008-1473-3391*

^d *Doçent, çisemunlu@hotmail.com, Hitit University, Faculty Of Sports Science
ORCID; 0009-0005-1935-5949(Sorumlu Yazar);*

*Dipnot: Bu araştırma Tübitak Bilim İnsanı Destek Programı Başkanlığı tarafından desteklenmiştir.

Proje Numarası: 1919B012218179

Abstract

Fear of the future and hopelessness are among the most commonly experienced feelings today, especially among university students. With unemployment figures rising day by day, our young people are feeling desperate every day. In this context, young people at university are beginning to set goals for themselves, and students who are about to graduate in particular have increased levels of anxiety. The aim of the study is to show the effects of academic success of students in the Faculty of Sport Science on their hopelessness and anxiety about the future. The data for the study was collected through a voluntary survey. The survey used in the study utilised a survey form that included demographic information, future anxiety in university students, and the Beck Hopelessness Scale. Within the scope of the study, 382 senior high school students enrolled in the Faculty of Physical Education at Hitit University constitute the population of the study. The sample of the study consists of 243 students who answered the survey. As a result of the study, a significant difference was found in the departmental variable in the loss of motivation sub-dimension, one of the sub-dimensions of the despair scale ($p < 0.05$). In the multiple comparisons, a significant difference was found between the sports management department and the leisure activities department. When examining the correlation between age and sub-dimensions, no correlation was found between age and the sub-dimensions of the hopelessness and fear of the future scale ($p > 0.05$). As a result, this study revealed the effect of academic achievement on the level of hopelessness and future anxiety of sport sciences faculty students. The results of the study show that university students have anxiety about the future, especially due to the difficulty of finding a job and economic difficulties in our country.

Key Words: Anxiety, Despair, University Students.

Giriş

Gelecek ve gelecek kaygısı insan hayatını oldukça etkileyen olgulardır. Gelecekle ilgili kaygı duyanların genç ergen dönemdekilerin olduğu düşünülmektedir. Genel anlamıyla kaygının ne demek olduğu incelendiğinde kişilerin bir tehlike ile karşılaştığında bir tedirginlik ya da korku içinde bulunma hali olarak karşımıza çıkmaktadır. Kaygının bir nesnesi yoktur, bu sebeple de korkudan oldukça farklıdır. Korku ve kaygı kavramı birbiriyle karıştırılmamalıdır. Korkunun insan ya da bir olay olsun nesnesi belli iken kaygının nesnesi belirsizdir (Budak, 2000). Kaygılı bireylerin davranışları da değişiktir ve korku içindedirler. Aynı zamanda kuruntulu bir ruh hali ve rahatsızlık hissi duymaktadırlar (Dağ, 1999). Alan yazına bakıldığında değişik disiplinlerde kaygı ile ilgili tanımlara rastlamak mümkündür. Kaygıyı en genel anlamda tanımlamak gerekirse kaynağı bilinmeyene duyulan korku, endişe, üzüntü şeklinde kendini gösteren uyarılmışlık hâlidir (Çelik ve Şengül, 2017). Bununla birlikte bu terim günlük yaşantımızda sıkça kullandığımız kavramlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Kaygı sözcüğü genel anlamda olumsuz olarak kullanılmaktadır. Kaygı eğer iyi yönetilebilirse motivasyon düzeyinin artmasına sebep olmaktadır. Kontrol edilemediği takdirde kişilere zarar verebilir.

Üniversite doğup büyüdüğü şehirden uzak bir ortamda barınma, yeme içme hayatını devam ettirme gibi birçok durum öğrencilerin kaygı durumlarını arttırmaktadır. Üniversite ortamı içinde iletişim, ilişkiler, öğrencilerin kaygıları üzerinde etkilidir (Dursun ve Aytaç, 2009). Ayrıca öğrencilerin mezun olduktan sonra hayatlarında yeni bir döneme girmeleri nedeniyle üniversitenin son yılı ayrı bir önem taşımaktadır. İş seçimi, gerçek hayatta rolünü almasına yönelik planlar, yaşadığı arkadaşlıklar, iş bulamama korkusu ve çeşitli sorumluluklar kişide kaygı yaratıcı etmenlerden bazıları olarak sıralanabilir (Çakmak ve Hevedanlı, 2005).

Umut kavramı çok uzun yıllardır bilimin ve psikolojinin bir konusu olarak karşımıza

çıkılmaktadır. İnsanların hayatlarında kaygı olduğu gibi umut etmek de önemlidir. Bireyler herhangi bir problemle karşılaştıklarında, problem baş ederek çözebilmenin bir yolu olduğu inancıyla birlikte umut kavramı ortaya çıkar. Başka bir deyişle gelecekle ilgili hedefi gerçekleştirmede sıfırdan fazla olan beklentiler şeklinde bir tanımlama yapılmıştır (Dilbaz ve Seber, 1993). Umut kaybolmaya başladığında, bireylerin beklenti düzeyleri azaldığında umutsuzluk ortaya çıkmaktadır. Beck (1987) umutsuzluğu, kişinin kendisine, geleceğe ve dış dünyaya olumsuz bakması ile ilgili olarak açıklamaktadır. Umutsuzluk içerisinde olan bireyler hem depresyon belirtilerini göstermekte hem de kaygı düzeyleri yükselmektedir. Umutsuzluğun pek çok tanımı karşımıza çıkmaktadır. Kişilerin iyilik halinden uzaklaştığı ve amaçsızlık gibi duygulara kapıldığı bununla beraber de yaşam olaylarının olumsuz şekilde algılandığı negatif bilişsel bir değerlendirmedir (Üngören ve Ehtiyar, 2009).

Son sınıfta eğitim alan üniversite öğrencilerinin en büyük kaygısı özellikle günümüzün en büyük problemlerinden biri olan işsizlik kaygısıdır. Bunun sonucunda da öğrenciler gerçek hayata geçiş problemleri gibi durumlara karşı karşıya kalacaklarıyla yüzleşince de umutsuzluk ortaya çıkmaya başlamaktadır. Ülkemizde özellikle gençler ve üniversite mezunları arasında işsizliğin yaygın olması bu kaygı ve umutsuzluk düzeylerinin daha da artmasına neden olabilmektedir (Dursun ve Aytaç, 2012). Ancak akademik başarıları yüksek olan öğrencilerin beklentilerinin ve geleceğe umutla bakmalarının daha fazla olduğu düşünülmektedir.

Çalışmamızın hipotezi öğrencilerin akademik başarıları arttıkça umutsuzluk düzeyi ve gelecek kaygısı azalır. Yapılan literatür taraması sonucunda gelecek kaygısı ve umutsuzluk düzeyi ile ilgili farklı parametrelerle ele alınarak değerlendirilmiştir. Ancak akademik başarı düzeyi ile ilişkilendirilmemiştir. Bu çalışmalardan yola çıkarak yapılacak olan çalışmada ise spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin akademik başarılarının umutsuzluk düzeyi ve gelecek kaygısı üzerine etkisine bakılarak literatüre katkı sağlayacağı amaçlanmıştır. Bu çalışma spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin akademik başarılarının umutsuzluk düzeyi ve gelecek kaygısı üzerine etkisini ortaya koymak ve çeşitli değişkenler açısından umutsuzluk düzeyi ile gelecek kaygısını incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem

Araştırma Grubu

Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesine kayıtlı olan 382 son sınıf öğrencisi çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğü power analiz yöntemi ile belirlenmiştir. Power analiz neticesinde örneklem büyüklüğü 243 öğrenciden oluşmuştur. %5 hata payı ve %99 güven düzeyi için tespit edilen örneklem grubumuzun yaş ortalaması $22,75 \pm 2,54$ olarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Üç bölümden oluşan anketin birinci bölümünde katılımcıların demografik özelliklerine yönelik sorular ile akademik başarı durumlarını tespit edebilmek için not ortalamalarına ilişkin bir soru sorulmuştur. Öğrencilerin akademik başarı sınıflaması ise Hitit Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği (2014) baz alınarak oluşturulmuştur. Yönetmelik göz önünde bulundurularak öğrencilerin akademik başarı sınıflaması:

- Onur-Yüksek Onur Öğrencisi: 3,50 – 4,00
- Başarılı Öğrenci: 3,49 – 2,00
- Başarısız Öğrenci: 1,99 ve altında şeklinde yapılmıştır.

Anketin, ikinci bölümünde ise, Geylani ve Ciriş Yıldız (2022) yılında geliştirilen “Üniversite Öğrencilerinde Gelecek Kaygısı Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek ‘Gelecek Korkusu’ ve “Gelecekte Umutsuzluk” olmak üzere iki alt boyut altında toplanan ve 5’li Likert tipinde 19 maddeden oluşmaktadır. Anketin son bölümünde Beck ve arkadaşları tarafından (1974)’de geliştirilen Durak ve Palabıyıkoglu tarafından (1994)’de Türkçeye uyarlanan “Beck Umutsuzluk Ölçeği” kullanılmıştır. 20 maddeden oluşan 0-1 arası puanlanan Beck Umutsuzluk Ölçeği maddelerinin 11 tanesinde ‘evet’ seçeneği, 9 tanesinde ise ‘hayır’ seçeneği 1 puan alır. 1, 3, 5, 6, 8, 10, 13, 15 ve 19. sorularda ‘hayır’; 2, 4, 7, 9, 11, 12, 14, 16, 17, 18 ve 20. sorularda ise ‘evet’ yanıtı için birer puan verilir. Puan aralığı 0-20’dir. Alınan puanlar yüksek olduğunda bireydeki umutsuzluğun yüksek olduğu varsayılmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışma elde edilen veriler SPSS 25.0 paket programı kullanılarak değerlendirilmiş ve analizleri yapılmıştır. Normallik testlerinden Kolmogorov-Smirnov testi kullanılmış, normal dağılım gösterdiğinden dolayı analizlerde parametrik testler kullanılmıştır. İndepented t testi bağımsız iki değişkenli gruplarda kullanılırken, ikiden daha fazla olan gruplarda Anova testinden faydalanılmıştır. Çoklu gruplarda farkın kaynağını bulmak amacıyla ise Scheffe ve Games-Howell testi kullanılmıştır. Pearson korelasyon analizi ise ilişki derecesi ve yönünün belirlenmesi için uygulanmıştır.

Araştırma İzinleri

Çalışmamızın Hitit Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu tarafından 29.03.2023 tarih ve 2023-03 sayılı karar numarasıyla gerekli etik kurul izinleri alınmıştır. Çalışmamız TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programı Başkanlığı tarafından yürütülen 2209 – A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı 2022 yılı 2.dönem kapsamında 1919B012218179 numaralı destek almaya hak kazanmıştır.

Bulgular

Tablo 1.

Cinsiyet Değişkenine Göre Umutsuzluk ve Gelecek Kaygısı

	Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	t	p
Gelecek ile ilgili duygular	Kadın	80	1,20	1,41	-0,815	0,416
	Erkek	163	1,37	1,64		
Motivasyon kaybı	Kadın	80	2,14	1,88	-2,719	0,007
	Erkek	163	2,87	2,11		
Gelecek ile ilgili beklenti	Kadın	80	1,91	1,61	-1,129	0,260
	Erkek	163	2,17	1,71		
Umutsuzluk toplam	Kadın	80	5,80	4,70	-1,733	0,084
	Erkek	163	6,97	5,05		
Gelecek korkusu	Kadın	80	2,97	0,86	-0,049	0,961
	Erkek	163	2,97	0,88		
Gelecekte umutsuzluk	Kadın	80	3,69	0,85	-0,265	0,792
	Erkek	163	3,71	0,79		

P<0,05

Umutsuzluk ve gelecek kaygısı ölçeği alt boyutlar incelendiğinde, Umutsuzluk ölçeği alt boyutlarından Motivasyon Kaybı alt boyutunda erkekler lehine anlamlı fark ortaya çıkmıştır (p<0,05). Diğer alt boyutlarda anlamlı fark bulunmamıştır (p>0,05).

Tablo 2.

Bölüm Değişkenine Göre Umutsuzluk ve Gelecek Kaygısı

		N	\bar{x}	SS	F	p	Çoklu Karşılaştırma
Gelecek ile ilgili duygular	Spor Yöneticiliği Bölümü	64	1,25	1,67	,243	0,866	
	Antrenörlük Bölümü	106	1,34	1,50			
	Rekreasyon	32	1,50	1,55			
	Beden Eğitimi ve Spor Öğr.	41	1,22	1,60			
	Toplam	243	1,32	1,56			
Motivasyon Kaybı	Spor Yöneticiliği Bölümü (A)	64	2,17	2,10	5,941	0,001	A<C B<C
	Antrenörlük Bölümü (B)	106	2,46	1,88			
	Rekreasyon (C)	32	3,94	1,64			
	Beden Eğitimi ve Spor Öğr. (D)	41	2,73	2,38			
	Toplam	243	2,63	2,06			
Gelecek ile ilgili beklenti	Spor Yöneticiliği Bölümü	64	1,88	1,78	0,735	0,532	

	Antrenörlük Bölümü	106	2,08	1,71		
	Rekreasyon	32	2,38	1,62		
	Beden Eğitimi ve Spor Öğr.	41	2,22	1,52		
	Toplam	243	2,09	1,68		
	Spor Yöneticiliği Bölümü	64	5,73	5,46		
	Antrenörlük Bölümü	106	6,38	4,74		
Umutsuzluk Toplam	Rekreasyon	32	8,38	4,14	2,230	0,085
	Beden Eğitimi ve Spor Öğr.	41	7,05	5,07		
	Toplam	243	6,58	4,96		
	Spor Yöneticiliği Bölümü	64	2,87	0,90		
	Antrenörlük Bölümü	106	2,92	0,84		
Gelecek Korkusu	Rekreasyon	32	3,22	0,73	1,413	0,239
	Beden Eğitimi ve Spor Öğr.	41	3,05	0,99		
	Toplam	243	2,97	0,87		
	Spor Yöneticiliği Bölümü	64	3,78	0,86		
	Antrenörlük Bölümü	106	3,71	0,81		
Gelecekte Umutsuzluk	Rekreasyon	32	3,54	0,64	0,625	0,599
	Beden Eğitimi ve Spor Öğr.	41	3,70	0,84		
	Toplam	243	3,71	0,81		

P<0,05

Umutsuzluk ve gelecek kaygısı ölçeği alt boyutlar incelendiğinde, umutsuzluk ölçeği alt boyutlarından motivasyon kaybı alt boyutunda anlamlı fark ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Çoklu karşılaştırmaya bakıldığında spor yöneticiliği bölümü ile rekreasyon bölümü arasında anlamlı fark bulunmuştur. Yine antrenörlük eğitimi ve rekreasyon bölümü arasında da anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$). Diğer alt boyutlarda anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 3.

Öğretim durumu Değişkenine Göre Umutsuzluk ve Gelecek Kaygısı

	Öğretim	N	\bar{x}	SS	t	p
Gelecek ile ilgili duygular	Normal Öğretim	171	1,25	1,57	-0,964	0,336

	İkinci Öğretim	71	1,46	1,56		
Motivasyon Kaybı	Normal Öğretim	171	2,59	2,15	-0,412	0,681
	İkinci Öğretim	71	2,70	1,86		
Gelecek ile ilgili beklenti	Normal Öğretim	171	2,07	1,68	-0,178	0,859
	İkinci Öğretim	71	2,11	1,71		
Umutsuzluk Toplam	Normal Öğretim	171	6,46	5,01	-0,565	0,573
	İkinci Öğretim	71	6,86	4,89		
Gelecek Korkusu	Normal Öğretim	171	2,98	0,88	0,308	0,758
	İkinci Öğretim	71	2,94	0,88		
Gelecekte Umutsuzluk	Normal Öğretim	171	3,73	0,82	0,841	0,401
	İkinci Öğretim	71	3,63	0,79		

P<0,05

Tabloya göre Umutsuzluk ve gelecek kaygısı ölçeği alt boyutlar incelendiğinde alt boyutlarda anlamlı fark bulunmamıştır (p>0,05).

Tablo 4.

Not ortalaması Değişkenine Göre Umutsuzluk ve Gelecek Kaygısı

		N	\bar{x}	SS	F	p
Gelecek ile ilgili duygular	Başarısız öğrenci	13	1,31	1,70	0,930	0,396
	Başarılı öğrenci	204	1,37	1,59		
	Onur öğrencisi	26	0,92	1,29		
	Toplam	243	1,32	1,56		
Motivasyon Kaybı	Başarısız öğrenci	13	3,15	2,38	1,380	0,254
	Başarılı öğrenci	204	2,66	2,01		
	Onur öğrencisi	26	2,08	2,28		
	Toplam	243	2,62	2,06		
Gelecek ile ilgili beklenti	Başarısız öğrenci	13	2,54	1,76	0,935	0,394
	Başarılı öğrenci	204	2,09	1,70		
	Onur öğrencisi	26	1,77	1,48		
	Toplam	243	2,09	1,68		
Umutsuzluk Toplam	Başarısız öğrenci	13	7,39	5,44	1,026	0,360
	Başarılı öğrenci	204	6,69	4,96		
	Onur öğrencisi	26	5,35	4,77		
	Toplam	243	6,58	4,96		
Gelecek Korkusu	Başarısız öğrenci	13	3,17	0,78	0,446	0,641
	Başarılı öğrenci	204	2,97	0,87		
	Onur öğrencisi	26	2,89	0,94		
	Toplam	243	2,97	0,87		
Gelecekte Umutsuzluk	Başarısız öğrenci	13	3,68	0,92	0,007	0,993
	Başarılı öğrenci	204	3,71	0,77		
	Onur öğrencisi	26	3,71	1,03		
	Toplam	243	3,71	0,81		

P<0,05

Tabloya göre Umutsuzluk ve gelecek kaygısı ölçeği alt boyutlar incelendiğinde alt boyutlarda anlamlı fark bulunmamıştır (p>0,05).

Tablo 5.

Aile Davranışları Değişkenine Göre Umutsuzluk ve Gelecek Kaygısı

		N	\bar{x}	SS	F	p	Çoklu Karşılaştırma
Gelecek ile ilgili duygular	İlgisiz (A)	14	2,07	2,13	4,932	0,008	A>C
	Otoriter(B)	110	1,54	1,62			
	Demokrat (C)	119	1,02	1,38			
	Toplam	243	1,32	1,56			
Motivasyon Kaybı	İlgisiz	14	3,57	2,38	1,594	0,205	
	Otoriter	110	2,60	1,98			
	Demokrat	119	2,54	2,09			
	Toplam	243	2,63	2,06			
Gelecek ile ilgili beklenti	İlgisiz	14	3,07	1,64	2,907	0,057	
	Otoriter	110	2,12	1,82			
	Demokrat	119	1,94	1,53			
	Toplam	243	2,09	1,68			
Umutsuzluk Toplam	İlgisiz	14	9,29	5,72	3,067	0,048	A>C
	Otoriter	110	6,85	5,23			A>B
	Demokrat	119	6,02	4,51			A>D
	Toplam	243	6,58	4,96			
Gelecek Korkusu	İlgisiz	14	3,31	0,85	3,545	0,030	A>C
	Otoriter	110	3,08	0,83			A>B
	Demokrat	119	2,83	0,89			A>D
	Toplam	243	2,97	0,87			
Gelecekte Umutsuzluk	İlgisiz	14	3,60	0,92	2,651	0,073	
	Otoriter	110	3,59	0,80			
	Demokrat	119	3,83	0,80			
	Toplam	243	3,71	0,81			

P<0,05

Umutsuzluk ve gelecek kaygısı ölçeği alt boyutlar incelendiğinde, Umutsuzluk ölçeği alt boyutlarından Gelecek ile ilgili duygular alt boyutunda anlamlı fark ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Çoklu karşılaştırmaya bakıldığında ilgisiz tutum ile demokrat tutum arasında anlamlı fark bulunmuştur. Umutsuzluk toplam puanında ve gelecek kaygısı ölçeği alt boyutlarında ise ilgisiz ailelerin diğer tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Diğer alt boyutlarda anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 6.

Spor yapma durumu Değişkenine Göre Umutsuzluk ve Gelecek Kaygısı

	Spor durumu	N	\bar{x}	SS	t	p
Gelecek ile ilgili duygular	Evet	179	1,23	1,54	-1,467	0,144
	Hayır	64	1,56	1,62		
Motivasyon Kaybı	Evet	179	2,65	2,13	0,777	0,284
	Hayır	64	2,56	1,88		
Gelecek ile ilgili beklenti	Evet	179	1,98	1,69	-1,692	0,092

	Hayır	64	2,39	1,64		
Umutsuzluk Toplam	Evet	179	6,35	4,96	-1,222	0,223
	Hayır	64	7,23	4,94		
Gelecek Korkusu	Evet	179	2,96	0,87	-0,468	0,640
	Hayır	64	3,01	0,88		
Gelecekte Umutsuzluk	Evet	179	3,77	0,80	2,014	0,045
	Hayır	64	3,53	0,81		

P<0,05

Spor yapma durumuna göre Umutsuzluk ve gelecek kaygısı ölçeği alt boyutlar incelendiğinde gelecek kaygısı ölçeği alt boyutlarından Gelecekte Umutsuzluk alt boyutunda anlamlı fark ortaya çıkmıştır (p<0,05). Diğer alt boyutlarda anlamlı fark bulunmamıştır (p>0,05).

Tablo 7.

Yaş Değişkenine Göre Umutsuzluk ve Gelecek Kaygısı Korelasyon

	Gelecek ile ilgili duygular	Motivasyon Kaybı	Gelecek ile ilgili beklenti	Umutsuzluk Toplam	Gelecek Korkusu	Gelecekte Umutsuzluk
r	,001	,033	-,061	-,002	-,119	-,006
p	,987	,612	,347	,980	,065	,929
N	243	243	243	243	243	243

P<0,05

Yaş ile alt boyutların korelasyonu incelendiğinde yaş ile umutsuzluk ve gelecek kaygısı ölçeği alt boyutlarında ilişki ortaya çıkmamıştır (p>0,05).

Sonuç

Umutsuzluk ve gelecek kaygısı ölçeği alt boyutları cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde, umutsuzluk ölçeği alt boyutlarından motivasyon kaybı alt boyutunda erkekler lehine anlamlı fark ortaya çıkmıştır (p<0,05). Çalışmamızla paralel olarak, Üstün (2022) spor bilimleri sınavlarına hazırlanan adayların kariyer farkındalıkları ile gelecek kaygıları arasındaki ilişkinin incelenmesi isimli çalışmada motivasyon kaybı alt boyutunda cinsiyet değişkeninde anlamlı farklılık olduğu sonucuna varmıştır. Çalışmamızın aksine ilahiyat fakültesi öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada cinsiyetler arasında umutsuzluk düzeyi ve alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunamamıştır (Şahin, 2002). Gelecek kaygısı ölçeğinde ve diğer alt boyutlarında ise cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık görülmemiştir (p>0,05). Literatürde kaygı ve gelecek kaygısı konusunda yapılan çalışmalarda değişiklikler görülmüştür. Bazı çalışmalar da kaygı düzeyinde kadın ve erkekler arasında anlamlı farklılıklar bulunurken (Çakmak ve Hevedanlı, 2005; Dursun ve Aytaç, 2009; Yılmaz vd., 2014; Şanlı Kura ve Saraç, 2016), bazı çalışmalarda çalışmamızla paralel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır (Tümkaya vd., 2007). Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre motivasyon kaybının daha fazla

olduğu sonucuna varılmıştır. Genel olarak cinsiyet değerlendirildiğinde erkek öğrencilerin umutsuzluk düzeyi daha yüksektir. Bunun sebebi ülkemizde ata erkil bir toplumdandır gelmemiz sebebiyle erkek öğrencilerin çalışma sorumluluklarının daha fazla olması olabilir. Gelecek kaygısı düzeyi ortalama olarak hemen hemen eşit gözükmeştir. Bu da tüm öğrencilerin gelecekle ilgili korkularının olduğunu göstermektedir. Bölüm değişkeni açısından bulgular değerlendirildiğinde umutsuzluk ölçeği alt boyutlarından yine motivasyon kaybı alt boyutunda anlamlı fark ortaya çıkarken ($p<0,05$), Umutsuzluk diğer alt boyutlarında ve gelecek kaygısı ölçeği alt boyutlar incelendiğinde alt boyutlarda anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Çoklu karşılaştırmaya bakıldığında farkın kaynağının spor yöneticiliği bölümü ile rekreasyon bölümü ve antrenörlük eğitimi ile rekreasyon bölümü arasında olduğunu görülmektedir (Tablo 2). Üstün (2022) yaptığı çalışmasında beden eğitimi öğretmenliği ile antrenörlük eğitimi bölümleri arasında umut, motivasyon kaybı ve umutsuzluk genel skorunda anlamlı farklıklar tespit etmiştir. Akdağ ve Alpay (2015) ise yaptıkları çalışmada bölüm bazında öğrencilerin umutsuzluk düzeylerinden anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Öğretim türü, not ortalaması ve spor yapma durumu açısından umutsuzluk ve gelecek kaygısı ölçeği alt boyutlar incelendiğinde alt boyutlarda anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$) (Tablo 3, Tablo 4, Tablo 6). Üstün (2022), Spor yapma durumuna göre umutsuzluk düzeyi genel skorunda, motivasyon kaybı ve gelecek beklentileri alt boyutunda anlamlı fark tespit edilmiştir ($p<0,05$). Umutsuzluk ve gelecek kaygısı ölçeği alt boyutlar incelendiğinde, umutsuzluk ölçeği alt boyutlarından gelecek ile ilgili duygular alt boyutunda anlamlı fark ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Çoklu karşılaştırmaya bakıldığında ilgisiz tutum ile demokrat tutum arasında anlamlı fark bulunmuştur. Umutsuzluk toplam puanında ve gelecek kaygısı ölçeği alt boyutlarında ise ilgisiz ailelerin diğer tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Diğer alt boyutlarda anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$) (Tablo 5). Yapılan bir çalışmada Gündođdu (2021) kariyer farkındalığında gelecekle ilgili düşüncelerinde ebeveyn tutumlarında anlamlı farklılık olduğunu sonucunu bulmuştur. Üstün (2022) ise umutsuzluk düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Yaş ile alt boyutların korelasyonu incelendiğinde yaş ile Umutsuzluk ve gelecek kaygısı ölçeği alt boyutlarında ilişki ortaya çıkmamıştır ($p>0,05$) (Tablo 7). Sarıkol ve Ustaoglu Hoşver (2023) Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin İş Bulma Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi isimli çalışmalarında sınıf değişkeni ve dolayısıyla yaş yükseldikçe öğrencilerde iş bulma kaygısının attığı sonucuna varmışlardır.

Sonuç olarak özellikle ülkemizde yaşanan iş bulma sürecinin zorluğu ve ekonomik zorluklar nedeniyle üniversite öğrencileri gelecekle ilgili kaygı duymaktadır. Not ortalaması ve okulda yapılan derece ne olursa olsun öğrenciler korku içerisinde olduğunu düşünülmektedir. Türkiye'de spor alanında eğitim alan öğrencilerin istihdamına yönelik adımların atılması oldukça önemli ve gereklidir. İş imkanlarının artması, iş bulma şansının fazlaşması ile öğrencilerin ve Türk gençliğinin gelecekle ilgili kaygıları ve korkularının azalabileceği düşünülmektedir.

Araştırma Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Hitit Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu

Etik kurul kararının tarihi: 29.03.2023

Etik kurul belgesinin sayı numarası: 2023-03

Çıkar Çatışması Beyanı

Bu çalışmanın veri toplanması, sonuçların yorumlanması ve makalenin yorumlanması aşamasında herhangi bir çıkar çatışması yaşanmadığını yazarlar taahhüt etmiştir.

Kaynakça

Aktaş, I. & Alpay, D. D. (2015). Abant izzet baysal üniversitesi beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerinin umutsuzluk düzeyleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 15-24. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2015.15.1-5000128592>

Beck, A. T., Weissman, A., Lester, D., & Trexler, L. (1974). The measurement of pessimism: the hopelessness scale. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 42 (6), 861-865. <https://doi.org/10.1037/h0037562>

Beck, A.T. (1987). Cognitive Models of Depression. *Journal of Cognitive Psychotherapy: An International Quarterly*, 1, 5- 37.

Budak, S. (2000). Psikoloji Sözlüğü. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.

Çakmak, Ö. & Hevedanlı, M. (2005). Eğitim ve fen edebiyat fakülteleri biyoloji bölümü öğrencilerinin kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(14), 115-127.

Çelik, M., & Şengül, M. (2017). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Kişilik Özellikleri ve Mesleki Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 6(4), 2597-2614.

Dağ, İ. (1999). Psikolojinin Işığında Kaygı. *Doğu Batı Düşünce Dergisi*, 6, 181-189.

Dilbaz, N. & Seber, G. (1993). Umutsuzluk kavramı: depresyon ve intiharda önemi. *Kriz Dergisi*, 1(3), 134-138. https://doi.org/10.1501/Kriz_0000000044

Durak, A. & Palabıyıkoglu, R. (1994). Beck umutsuzluk ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması, *Türk Psikoloji Dergisi*. 9 (31), 1-11. https://doi.org/10.1501/Kriz_0000000071

Dursun, S. & Aytaç, S. (2009). Üniversite öğrencileri arasında işsizlik kaygısı. *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 28(1), 71-84.

Dursun, S. & Aytaç, S. (2012). Üniversite Öğrencilerinin İşgücü Piyasasına Yönelik Beklentileri ve İş Deneyimleri ile Umutsuzluk ve Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), 373-388.

Geylani, M., & Yıldız, C. Ç. (2022). Üniversite öğrencilerinde gelecek kaygısı ölçeği” nin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 10(1), 284-300. <https://doi.org/10.33715/inonusaglik.1011330>

Koçeroğlu, R., Karaduman, B., Durmuş, B & Ünlü, Ç. (2024). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Umutsuzluk Düzeyi ve Gelecek Kaygısı Üzerine Etkisi. *Göbeklitepe Eğitim ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3 (1), 1-11.

Gündođdu, Y. (2021). *Üniversite öğrencilerinin algılanan kariyer engelleri, kariyer stresi ve kariyer farkındalığı ile akademik başarıları arasındaki ilişkiler.* Ufuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Sarıkol, E., & Ustaođlu Hoşver, P. (2023). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin İş Bulma Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 106-111.

Şanlı Kula, K., & Saraç, T. (2016). Üniversite öğrencilerinin gelecek kaygısı. *Mustafa Kemal University Journal of Graduate School of Social Sciences*, 13(33), 227-242.

Üngören, E. & Ehtiyar, R. (2009). Türk ve Alman Öğrencilerin Umutsuzluk Düzeylerinin Karşılaştırılması ve Umutsuzluk Düzeylerini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi: Turizm Eğitimi Alan Öğrenciler Üzerinde Bir Araştırma. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 4(14), 2093-2127. <https://doi.org/10.19168/jyu.64417>

Üstün, O. (2022). Spor Bilimleri Sınavlarına Hazırlanan Adayların Kariyer Farkındalıkları ile Gelecek Kaygıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Yılmaz, İ.A., Dursun, S., Güzeller, E.G.& Pektaş, K. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerinin Belirlenmesi: Bir Örnek Çalışma. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 4(4), 16-26. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/ejovoc/article/view/5000087399>